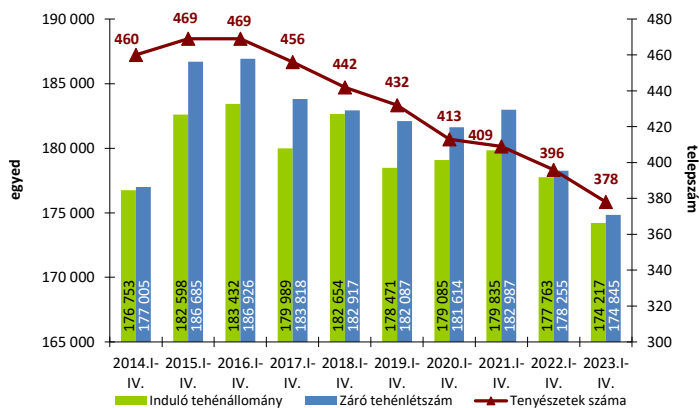
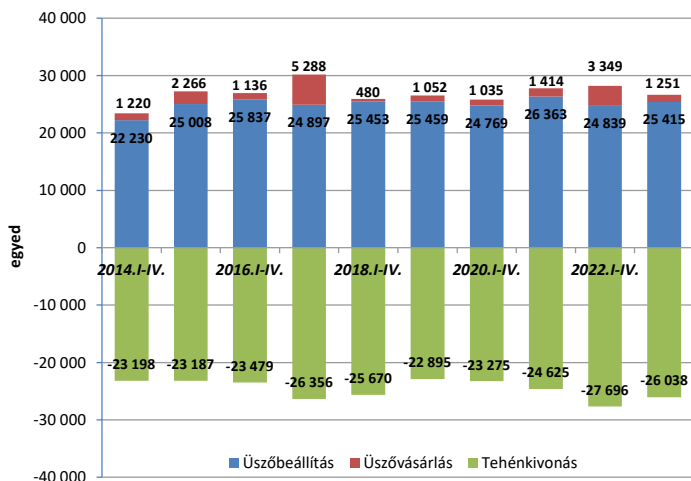

1. ábra Az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetek száma, induló és záró tehénlétszáma (db, 2014-2023. I-IV. hó)

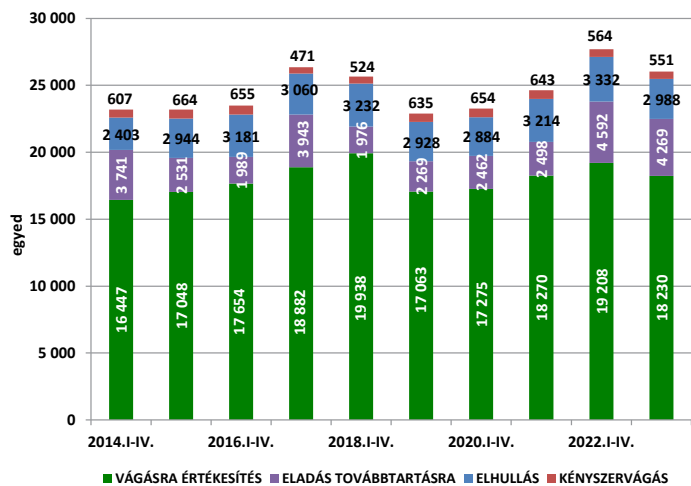
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehenészetek száma 2023 áprilisában 18-cal (-4,5%) kevesebb volt, mint 2022 áprilisában, és a termelésellenőrzött tenyészetek száma áprilisban 4-gyel (-0,8%) csökkent márciusához képest. Ugyanakkor 2023. április végén 3.410-zel kevesebb (-1,9%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehenészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 17,8%-kal (-82) kisebbedett, de 2014 áprilisa óta a záró tehénlétszám csak kismértékben zsugorodott (-2.160 egyed, -1,2%), így a telepenkénti átlagos tehénlétszám jelentősen, 385-ről 463-ra emelkedett.

2. ábra Az üszőbevétel és tehénkivonás alakulása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-IV. hó)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehénlétszáma 2022-ről 2023-ra – egy év alatt – csökkent (-3.546 tehen; -2,0%), de az állomány 2023 első négy havában enyhén nőtt (+628 egyed; +0,4%). 2023 első harmadában a tehénkivonások száma csökkent (-1658 egyed; -6,0%), és jelentősen csökkent az üszővásárlások száma is (-2.098 egyed; -62,6%), de valamelyest nőtt az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma (+576 egyed; +2,3%) 2022 hasonló időszakához képest. Így 2023 első harmadában az állománypótlás nagysága összességében meghaladta az állománykivonását.

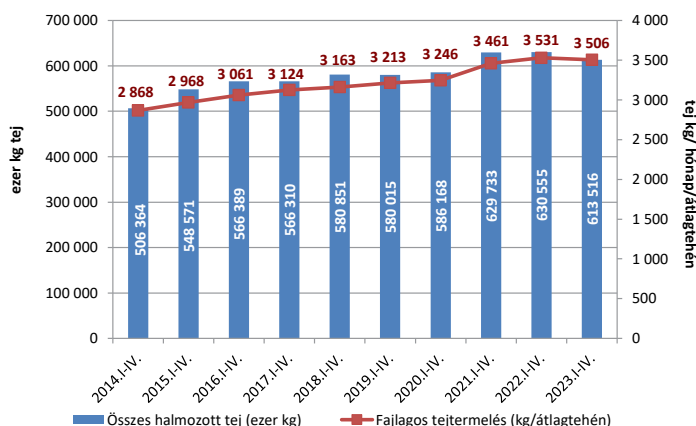
3. ábra A tehénkivonás megoszlása az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014-2023. I-IV. hó)

2023 első négy havában az állományból kivont tehenek 70,0%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 18.230 volt), 11,5%-át (2.988 egyed) az elhullás tette ki, a tehénkivonások 2,1%-áért (551 egyed) a kényszervágás volt felelős, amelyek átlagos aránynak számítanak. Ugyanakkor a továbbtartásra értékesített állatok aránya elérte a 16,4%-ot (4.269 egyed), ami magas érték. 2023 első négy havában az induló tehénállomány 10,5%-át selejtezték, 0,3%-át kényszervágták, 1,7%-a elhullott és 2,5%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 14,9%-át vonták ki a termelésből, ami magas tehénkivonási aránynak számít az elmúlt 10 évben.

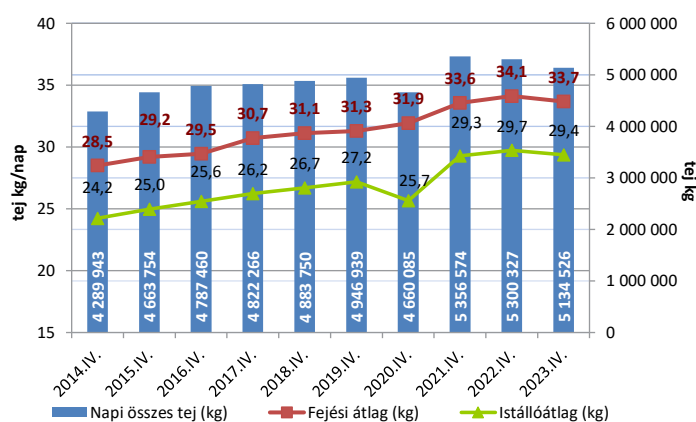

4. ábra Összes halmazott és fajlagos tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (db, 2014–2023. I–IV. hó)

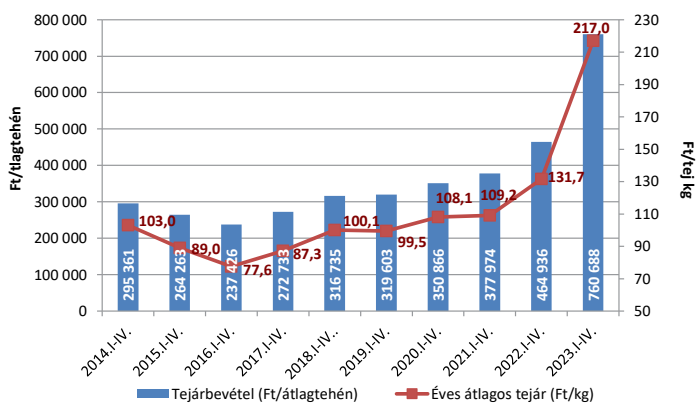
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmazott tejtermelése 2023 első négy hónapjában csökkent (-17 millió kg; -2,7%) 2022 első harmadához képest, de meghaladta a 613,5 millió kg-ot. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés enyhén csökkent (-25 kg; -0,7%), de így is az elmúlt 10 év rekordjának közelében maradt. 2014 és 2023 áprilisa között a fajlagos tejtermelés növekedése 22,2%-os (!) volt (+638 kg), míg az összes halmazott tejtermelés hasonló mértékben, 107,1 millió kg-mal (+21,2%) emelkedett, de az elmúlt 2 évben már csökkenés tapasztalható a zsugorodó tehenállomány miatt.

5. ábra Fejési és istállóátlag, valamint a napi összes tejtermelés az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2022. IV. hó)

2023 áprilisában a napi összes tejtermelés a tavalyi év áprilisi termeléséhez viszonyítva 5,134 millió kg-ra csökkent (-165,8 ezer kg, -3,1%). Emellett a fejési átlag (-0,44 kg, -1,3%) és az istállóátlag (-0,36 kg, -1,2%) is mérséklődött. Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 0,845 millió kg-mal lett több (+19,7%), a fejési és istállóátlag 5,18, ill. 5,13 kg-mal nőtt (+18,2%, ill. +21,2%) a vizsgált periódusban, ami jelentős emelkedésnek tekinthető.

6. ábra Tejárbevétel és az éves átlagos tejár az „A” módszerrel ellenőrzött tenyészetekben (2014–2023. I–IV. hó)

A tehenenkénti tejárbevétel 2023 első harmadában meghaladta a 760,7 ezer Ft-ot, 63,6%-kal nőtt 2022 első négy hónapjához képest, és az elmúlt 10 év messze legnagyobb első négy havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés -0,7%-os csökkenésével szemben a tej árának 64,8%-os (!) növekedésében keresendő. 2014-hez viszonyítva a nominális tejárbevétel 157,5%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 22,2%-os és a tej árának 110,7%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej átlagos havi felvásárlási ára most már jelentősen csökkent, és áprilisban a 200 Ft/kg-os árszint körül mozgott. A nyerstej kiviteli ára tovább mérséklődött 130 Ft/kg körüli árszintre, ami így jelentősen, kb. egyharmaddal elmarad a hazai nyerstejártól, ami további jelentős felvásárlási

tejársökkenést vetít előre. Globálisan és az Európai Unióban a főbb tejtermékek értékesítési és tőzsdei árai is jellemzően tovább mérséklődtek, és a forint erősödésével a hazai nyerstej az uniós piacon is a drágábbak közé tartozik most már euróban számolva. Emellett a Tej Terméktanács adatai szerint a hazai feldolgozók által megtermelt és belföldön értékesített tejtermékek esetén áprilisban az egy évvel korábbi sinthez képest vajból 15%-kal, tejfőlből 28%-kal, túróból 30%-kal kevesebbet adtak el a belföldi piacon a gyártók. Ezzel együtt a feldolgozó átadói árak is estek, különös tekintettel a vaj és a trappista sajt esetén. A KSH áprilisi adatai szerint a fogyasztói árak esetében már érezhető az inflációs fordulat és számos élelmiszer, pl. bizonyos húsfélék, margarin, rizs, kenyér, egyes zöldségfélék mellett a tejtermékek, elsősorban a sajt (-4,1%), a folyadéktej (-2,7%) és vaj (-1,0%) ára is csökkenni kezdett márciushoz képest, amiben az akcióknak is jelentős szerepe van. Ugyanakkor éves szinten az élelmiszerek ára még mindig 37,9%-kal magasabb a tavalyi áprilisihoz képest, ezen belül különösen a tejtermékeké (+63,5%). Így a hazai élelmiszerfogyasztás gyors normalizálódására egyelőre nem számíthatunk, ami a teljes tej termékláncre további erőteljes árscsökkentő hatást gyakorol.

